

Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid
Afdeling "Gezondheid"

SCSZG/17/071

BERAADSLAGING NR. 17/038 VAN 18 APRIL 2017 BETREFFENDE DE MEDEDELING VAN GECODEERDE PERSOONSgegevens DIE DE GEZONDHEID BETREFFEN AFKOMSTIG UIT DE BELGISCHE VOEDSELCONSUMPTIEPEILING 2014-2015 DOOR HET WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT VOLKSgezONDHEID AAN DE UNIVERSITEIT LIBRE DE BRUXELLES IN HET KADER VAN EEN STUDIE OVER DE IMPACT VAN SOCIALE EN CULTURELE VERSCHILLEN OP VOEDING

De afdeling gezondheid van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid (hierna "het Sectoraal Comité" genoemd),

Gelet op de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, inzonderheid op artikel 37;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens;

Gelet op de machtigingsaanvraag vanwege de Universiteit Libre de Bruxelles;

Gelet op het auditoraatsrapport van het eHealth-platform van 12 april 2017;

Gelet op het verslag van de heer Yves Roger.

Beslist op 18 april 2017, na beraadslaging, als volgt:

I. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

A. DE VOEDSELCONSUMPTIEPEILING 2014-2015

1. Op initiatief van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu werd het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid ("WIV-ISP") belast met de uitvoering van de voedselconsumptiepeiling 2014-2015. Het betreft een nationale peiling naar de voedingsgewoonten, de lichaamsbeweging of het gebrek eraan en de voedselconsumptie.
2. De gegevens van de voedselconsumptiepeiling werden tijdens een interview bij een representatieve steekproef van de bevolking op nationaal niveau ingezameld. 3.461 personen tussen 3 en 64 jaar werden in de steekproef opgenomen. Het WIV-ISP verstuurde een uitnodigingsbrief en een informatiefolder naar de geselecteerde personen (of naar de referentiepersoon voor de personen jonger dan 18 jaar). De peiling gebeurde tijdens een face-to-face-interview. Er werden twee interviews voorzien. Tijdens beide interviews werd de deelnemer ondervraagd over zijn voedselconsumptie in de afgelopen 24 uur (24 uur recall). Tijdens het eerste interview werd een algemene vragenlijst (met informatie over het socio-economisch niveau en gedragsvariabelen (tabak, sedentair leven, lichaamsbeweging)) afgenomen. Aan de deelnemer werd eveneens een zelfinvulvragenlijst over frequentie van voedselinname overhandigd die hij volledig moest invullen tegen het tweede interview. Er werden ook antropometrische metingen (gewicht en lengte) uitgevoerd. De lichaamsbeweging bij kinderen werd ook gemeten. Er waren ook vragenlijsten voorzien over voedselveiligheid, geestelijke gezondheid en lichamelijke gezondheid.
3. Het eHealth-platform stond in voor de codering van het identificatienummer van het rijksregister. Met andere woorden, het eHealth-platform heeft een uniek willekeurig nummer toegekend aan elk INSZ alvorens de gecodeerde persoonsgegevens werden meegedeeld aan de onderzoekers van het WIV.
4. De inzameling van de persoonsgegevens die de gezondheid betreffen en de tussenkomst van het eHealth-platform voor de codering van de persoonsgegevens werd gemachtigd door de afdeling gezondheid van het Sectoraal comité bij beraadslaging nr. 13/131 van 17 december 2013¹.
5. Alvorens een selectie van de gecodeerde persoonsgegevens uit de voedselconsumptiepeiling 2014-2015 ter beschikking zullen worden gesteld aan derden voor wetenschappelijk onderzoek zal een small cell risk analyse worden uitgevoerd op het geheel van de gecodeerde persoonsgegevens teneinde te verzekeren dat er geen risico op heridentificatie van de betrokkenen bestaat. Deze small cell risk analyse zal worden uitgevoerd door het Intermutualistisch Agentschap. Het verslag van de small cell risk analyse zal voorafgaandelijk aan de mededeling ter informatie aan het Sectoraal comité worden meegedeeld.

¹ Beraadslaging nr. 13/131 van 17 december 2013 met betrekking tot de mededeling van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen in het kader van de voedselconsumptiepeiling 2014, cfr. <https://www.ehealth.fgov.be/nl/over-het-ehealth-platform/organisatie/sectoraal-comite/presentatie>.

B. MEDEDELING VAN EEN SELECTIE VAN GECODEERDE PERSOONSGEGEVENS

6. De 'Université Libre de Bruxelles' (ULB) verzoekt het Sectoraal comité om de machtiging voor de mededeling van een selectie van gecodeerde persoonsgegevens uit de voedselconsumptiepeiling aan de 'Ecole de Santé Publique' van de ULB in het kader van een studie over de impact van sociale en culturele verschillen op voeding.
7. De studie heeft volgende doelstellingen:
 - het vergelijken van de voedselconsumptie tussen sociale en culturele groepen
 - het analyseren van de voeding in zijn geheel via het gebruik van internationale scores volgens socio-culturele kenmerken
 - het bestuderen van de verandering in de socio-culturele verschillen betreffende voeding tussen 2004 en 2014
 - het vergelijken van de energie- en voedselinname tussen de sociale en culturele groepen
 - het analyseren van de voeding in zijn geheel door middel van de aanmaak van een kwaliteitsscore voor voeding aangepast aan de Belgische bevolking en volgens socio-culturele kenmerken
 - het bestuderen van het aandeel van de consumptie van industriële voeding, afkomstig van catering en kant-en-klare maaltijden volgens de socio-culturele kenmerken
8. De volgende gecodeerde persoonsgegevens worden gevraagd:
 - gecodeerd identificatienummer
 - leeftijd
 - geslacht
 - lopende studies en zo ja, welke (10 categorieën + andere)
 - hoogst behaald diploma (10 categorieën + andere)
 - grootte van het gezin
 - leeftijd van elk gezinslid
 - geslacht van elk gezinslid
 - verhouding van elk lid van het gezin t.a.v. de betrokkene (indien de betrokkene een minderjarige is, vermeldt de ouder die de vragen beantwoordt een partner?)
 - lopende studies van elk gezinslid (10 categorieën + andere)
 - hoogst behaald diploma van elk gezinslid (10 categorieën + andere)
 - taal die thuis hoofdzakelijk wordt gesproken: Nederlands, Frans of andere
 - geboorteplaats van de betrokkene en zijn of haar partner (indien het een minderjarige betreft, die van de antwoordende ouder en diens partner): België, Europese Unie of buiten de Europese Unie
 - nationaliteit van de betrokkene en zijn of haar partner (indien het een minderjarige betreft, die van de antwoordende ouder en diens partner): België, Europese Unie of buiten de Europese Unie
 - beroepssituatie van de betrokkene of, in geval een minderjarige, de antwoordende ouder en zijn of haar partner (12 categorieën)
 - consumptie van tabak of passieve blootstelling aan tabak
 - kwantificering van de gebruikelijke lichaamsbeweging voor volwassenen
 - kwantificering van de gebruikelijke lichaamsbeweging voor kinderen en adolescenten
 - kwantificering van de inactiviteit voor kinderen en adolescenten

- regio van woonplaats
- gegevens betreffende de voedselinname gedurende twee dagen
- gegevens betreffende de gebruikelijke voedselconsumptie
- houding en gewoontes met betrekking tot de maaltijden
- houding ingegeven door voedselbeperkingen, dieet, wens om aan te komen of gewicht te verliezen
- gewicht
- lichaamslengte

II. BEVOEGDHEID

9. Ingevolge artikel 42, § 2, 3°, van de wet van 13 december 2006 *houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid* is de afdeling gezondheid van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid bevoegd voor het verlenen van een principiële machtiging met betrekking tot elke mededeling van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen.
10. Het Sectoraal Comité stelt vast dat naar aanleiding van de voedselconsumptiepeiling een beperkt aantal persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, wordt ingezameld. In het kader van voorliggende machtigingsaanvraag is er sprake van de mededeling van onder andere het gewicht en de lengte, hetgeen mogelijk maakt om de Body Mass Index te berekenen. Het oordeelt bijgevolg dat het bevoegd is om zich uit te spreken over deze machtigingsaanvraag.

III BEHANDELING

A. TOELAATBAARHEID

11. De verwerking van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen is in principe verboden, overeenkomstig artikel 7, § 1 van de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna de “privacywet” genoemd).

Het verbod is echter niet van toepassing onder meer wanneer de verwerking noodzakelijk is voor het wetenschappelijk onderzoek en verricht wordt overeenkomstig het koninklijk besluit van 13 februari 2001 *ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens*².

12. In het licht van het voorgaande is het Sectoraal Comité van oordeel dat er een toelaatbare grond bestaat voor de beoogde verwerking van gecodeerde persoonsgegevens die de gezondheid betreffen.

² Cf. artikel 7, § 2, k) van de privacywet.

B. FINALITEIT

13. Krachtens artikel 4, § 1, van de privacywet is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegelaten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
14. De doelstellingen van de verwerking zijn zoals hoger beschreven afdoende gedefinieerd.
15. Het Sectoraal comité wijst er op dat de ‘Université Libre de Bruxelles’ de gecodeerde persoonsgegevens uitsluitend onder eigen verantwoordelijkheid voor de opgegeven doeleinden mag verwerken en dat deze gegevens in geen geval aan derden mogen worden meegedeeld zonder machtiging van het Sectoraal comité.
16. Gelet op de doelstellingen van de verwerking zoals hierboven beschreven, acht het Sectoraal Comité dat de beoogde verwerking van de persoonsgegevens wel degelijk welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden nastreeft.

C. PROPORTIONALITEIT

17. In artikel 4, § 1, 3°, van de privacywet wordt bepaald dat de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig dienen te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.
18. De aanvrager meent dat de verwerking van de verschillende gecodeerde persoonsgegevens noodzakelijk is om de volgende redenen:
 - Leeftijd: noodzakelijk voor de berekening van de energiebehoeftes die variëren volgens de leeftijd, voor de analyse van de socio-culturele verschillen op het vlak van voeding volgens de leeftijdsgroep, voor de identificatie van onderrapportage
 - Geslacht: noodzakelijk voor de berekening van de energiebehoeftes die variëren volgens het geslacht, voor de analyse van de socio-culturele verschillen op het vlak van voeding volgens het geslacht, voor de identificatie van onderrapportage
 - lopende studies, hoogst behaald diploma, grootte van het gezin, leeftijd van elk gezinslid, geslacht van elk gezinslid, verhouding van elk lid van het gezin t.a.v. de betrokkene, lopende studies van elk gezinslid, hoogst behaald diploma van elk gezinslid, taal die thuis hoofdzakelijk wordt gesproken, geboorteplaats en nationaliteit van de betrokkene en zijn of haar partner, beroepssituatie, regio van woonplaats: noodzakelijk voor de analyse van de socio-economische verschillen op het vlak van voeding aan de hand van de verschillende variabelen
 - consumptie van tabak of passieve blootstelling aan tabak: tabaksconsumptie wordt geassocieerd zowel met voedselconsumptiegedrag als met de socio-economische positie en kan dus een factor van verwarring zijn
 - kwantificering van de gebruikelijke lichaamsbeweging en het gebrek eraan: noodzakelijk voor de berekening van de energiebehoeften, de identificatie van onderrapportage en het is een aanpassingsvariabele voor de relatie tussen de socio-culturele karakteristieken en de voeding
 - gegevens betreffende de voedselinname gedurende twee dagen: noodzakelijk voor de berekening van statistieken betreffende de gebruikelijke voedselconsumptie

- gegevens betreffende de gebruikelijke voedselconsumptie: dit laat toe om de voedingsmiddelen en de bronnen van voedingsstoffen te identificeren die nooit worden geconsumeerd door bepaalde personen teneinde meer precieze statistieken betreffende de gebruikelijke voedselconsumptie te berekenen
 - houding en gewoontes met betrekking tot de maaltijden: het overslaan van het ontbijt, de afwezigheid van vaste etenstijden zijn veranderingsfactoren in de relatie tussen socio-economische positie en voeding
 - houding ingegeven door voedselbeperkingen, dieet, wens om aan te komen of gewicht te verliezen: dit laat toe om onderrapportage op te sporen indien een lage voedselconsumptie wordt vermeld omwille van voedselbeperkingen of een dieet.
 - gewicht en lichaamslengte: noodzakelijk voor de berekening van de energiebehoefte en de identificatie van onderrapportage
- 19.** Het proportionaliteitsprincipe veronderstelt dat de verwerking in principe verricht wordt aan de hand van anonieme gegevens. Indien het doeleinde echter niet verwezenlijkt kan worden aan de hand van anonieme gegevens, kunnen gecodeerde persoonsgegevens worden verwerkt. Gelet op de noodzaak om zeer gedetailleerde analyses uit te voeren op basis van deze gegevens, heeft de aanvrager behoefte aan toegang tot gecodeerde gegevens om deze analyses te kunnen uitvoeren aangezien ze niet kunnen worden verricht aan de hand van anonieme gegevens. Dit doeleinde rechtvaardigt aldus de verwerking van gecodeerde persoonsgegevens.
- 20.** Het Sectoraal Comité stelt vast dat de persoonsgegevens werden gecodeerd door het eHealth-platform. Alvorens de gecodeerde persoonsgegevens ter beschikking worden gesteld aan derden zal een small cell risk analyse worden uitgevoerd door het Intermutualistisch Agentschap.³ Het verslag van deze small cell risk analyse dient voorafgaandelijk aan de mededeling ter informatie aan het Sectoraal comité worden overgemaakt.
- 21.** Overeenkomstig artikel 4, § 1, 5°, van de privacywet mogen de persoonsgegevens niet langer worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren (al dan niet gecodeerd) dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt. De onderzoekers wensen de gecodeerde persoonsgegevens gedurende een periode van 5 jaar vanaf de ontvangst te bewaren, zijnde de geschatte duur van het onderzoek en de publicatie van de resultaten. Het Sectoraal comité acht deze bewaartermijn verantwoord en bepaalt dat de gecodeerde persoonsgegevens ten laatste op 31 december 2023 moeten worden vernietigd.

E. TRANSPARANTIE

- 22.** Artikel 14 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de

³ Zie wat dit betreft de aanbeveling van de afdeling Gezondheid van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid nr. 11/03 van 19 juli 2011 met betrekking tot de nota van het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg betreffende de small-cellanalyse van gecodeerde persoonsgegevens afkomstig van het Intermutualistisch Agentschap.

verwerking van persoonsgegevens bepaalt dat de verantwoordelijke van de verwerking van persoonsgegevens verzameld voor bepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden of de intermediaire organisatie, voorafgaand aan de codering van de gegevens, in principe bepaalde informatie moeten meedelen aan de betrokken persoon⁴.

23. In het kader van de organisatie van de voedingsconsumptiepeiling ontvingen de geselecteerde personen een uitnodiging samen met een informatiefolder waarin uitgelegd werd wat de voedingsconsumptiepeiling is, welk type vragen gesteld zouden worden tijdens het interview, de betrokken partijen en de doeleinden van de verwerking van de ingezamelde gegevens. Er werd ook onderstreept dat de deelname aan deze enquête vrijwillig is. De betrokkenen worden geïnformeerd over het feit dat hun persoonsgegevens op gecodeerde wijze zullen worden verwerkt voor wetenschappelijk onderzoek.⁵
24. Het Sectoraal Comité is aldus van oordeel dat er voldoende transparantie is omtrent de beoogde verwerking.

E. VEILIGHEIDSMATREGELEN

25. Krachtens artikel 17 van de privacywet dient de verantwoordelijke voor de verwerking, alvorens over te gaan tot een volledig of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking, aangifte te doen bij de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer. De aanvrager zal er dus voor moeten zorgen.
26. Overeenkomstig artikel 7, § 4 van de privacywet mogen persoonsgegevens betreffende de gezondheid enkel worden verwerkt onder het toezicht en de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg. Hoewel dit strikt genomen niet wordt vereist in de privacywet, verdient het volgens het Sectoraal Comité de voorkeur dat dergelijke gegevens worden verwerkt onder de verantwoordelijkheid van een geneesheer⁶, zoals in casu het geval is. Het Comité herinnert eraan dat de beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg en zijn aangestelden of gemachtigden bij de verwerking van persoonsgegevens tot geheimhouding verplicht zijn.
27. Overeenkomstig artikel 16, § 4, van de privacywet moet de aanvrager alle gepaste technische en organisatorische maatregelen treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren, rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek terzake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

⁴ Artikel 14 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

⁵ Zie beraadslaging nr. 13/131 van 17 december 2013.

⁶ Zie beraadslaging van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid nr. 07/034 van 4 september 2007 m.b.t. de mededeling van persoonsgegevens aan het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg met het oog op het onderzoek 2007-16-HSR "Onderzoek naar mogelijke financieringsmechanismen voor het geriatisch dagziekenhuis".

- 28.** Om de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevensverwerking te garanderen, moet iedere instelling die persoonsgegevens bewaart, verwerkt of meedeelt maatregelen nemen in de volgende elf actiedomeinen die betrekking hebben op de informatieveiligheid: veiligheidsbeleid; aanstelling van een informatieveiligheidsconsulent; organisatorische en menselijke aspecten van de veiligheid (vertrouwelijkheidsverbintenis van het personeel, regelmatige informatieverstrekking en opleidingen ten behoeve van het personeel inzake bescherming van de privacy en veiligheidsregels); fysieke veiligheid en veiligheid van de omgeving; netwerkbeveiliging; logische toegangs- en netwerkbeveiliging; loggings, opsporing en analyse van de toegangen; toezicht, nazicht en onderhoud; systeem van beheer van de veiligheidsincidenten en de continuïteit (backup-systemen, fault tolerance-systemen, ...) en documentatie⁷.
- 29.** De aanvrager verklaart dat de volgende voorwaarden vervuld zijn:
- Een veiligheidsconsulent werd aangesteld en diens coördinaten werden aan het Sectoraal comité meegedeeld.
 - De risico's die de verwerkte persoonsgegevens lopen, werden geëvalueerd en de daarmee verbonden beveiligingsbehoeften werden vastgesteld.
 - De diverse dragers van de organisatie waarbij persoonsgegevens betrokken zijn werden geïdentificeerd.
 - De interne en externe personeelsleden die bij de verwerking van persoonsgegevens betrokken zijn, werden ten aanzien van de verwerkte gegevens ingelicht over de vertrouwelijkheids- en beveiligingsverplichtingen die voortvloeien zowel uit de verschillende wettelijke vereisten als uit het beveiligingsbeleid.
 - Er werden passende veiligheidsmaatregelen genomen om een niet-gemachtigde of onnodige fysieke toegang te verhinderen tot de dragers die verwerkte persoonsgegevens bevatten.
 - De verschillende netwerken gekoppeld aan de apparatuur die de persoonsgegevens verwerkt, zijn beschermd.
 - Er werd een actuele lijst opgemaakt van de verschillende bevoegde personen die in het kader van de verwerking toegang hebben tot de persoonsgegevens.
 - De geldigheid en de doeltreffendheid in de tijd van de ingestelde organisatorische en technische maatregelen worden gecontroleerd ter garantie van de beveiliging van de persoonsgegevens.
 - Er werd voorzien in urgentieprocedures bij beveiligingsincidenten waarbij persoonsgegevens betrokken.
- 30.** Het Sectoraal Comité herinnert er ten slotte aan dat het overeenkomstig artikel 6 van het voormelde koninklijk besluit van 13 februari 2001 verboden is om handelingen te stellen die ertoe strekken de meegedeelde gecodeerde persoonsgegevens om te zetten in niet-gecodeerde persoonsgegevens. Er wordt op gewezen dat het niet-naleven van dit verbod, krachtens artikel 39, 1° van de privacywet, een geldboete van honderd tot honderdduizend euro tot gevolg kan hebben. Het Sectoraal Comité herinnert eraan dat bij een veroordeling wegens een misdrijf omschreven in artikel 39, de rechter de verbeurdverklaring kan

⁷ “Referentiemaatregelen voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens”, document opgesteld door de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

uitspreken van de dragers van persoonsgegevens waarop het misdrijf betrekking heeft (zoals manuele bestanden, magneetschijven of magneetbanden) of de uitwissing van die gegevens kan gelasten. De rechter kan ook het verbod uitspreken om gedurende ten hoogste twee jaar rechtstreeks of door een tussenpersoon het beheer te hebben over enige verwerking van persoonsgegevens.

Om deze redenen, verleent

de afdeling gezondheid van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid,

overeenkomstig de modaliteiten van deze beraadslaging, een machtiging voor de mededeling van gecodeerde persoonsgegevens die de gezondheid betreffen afkomstig uit de Belgische voedselconsumptiepeiling 2014-2015 door het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid aan de Université Libre de Bruxelles in het kader van een studie over de impact van sociale en culturele verschillen op voeding, voor zover het verslag van de small cell risk analyse uitgevoerd door het Intermutualistisch Agentschap voorafgaandelijk aan het Sectoraal comité wordt meegedeeld.

Yves ROGER
Voorzitter

De zetel van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op het volgende adres: Willebroekkaai 38 – 1000 Brussel (tel. 32-2-741 83 11).